

# Lektionsplanering

**Årskurs:** 9

**Ämne eller kurs:** Svenska

**Tema:** Romaner

## Koppling till styrdokument

### Centralt innehåll

- Läsning av skönlitteratur och tillhörande texttyper.
- Analys av centrala teman och motiv i romaner.

[Lgr 22, Svenska, Åk. 7-9]

### Betygskriterier

- Eleven kan läsa och analysera skönlitteratur och andra texter och visar förståelse för textens innehåll, budskap och stil.

[Lgr 22, Svenska, Åk. 9]

## Lärlädda instruktioner

### Introduktion till romananalys (10 min)

- Definiera vad en roman är och dess centrala komponenter.
- Introducera begreppet tema och motiv.
- Diskutera skillnaden mellan plott och karaktärsutveckling.
- Ge exempel på kända romaner och deras teman.

### Gemensam läsning (15 min)

- Välj en kort text från en känd roman.
- Läs texten tillsammans i klassen.
- Stanna upp och ställ frågor under läsningen för förståelse.
- Diskutera språkliga och stilistiska grepp i texten.

### Gruppdiskussioner (15 min)

- Dela in klassen i grupper för att diskutera texten i relation till teman och motiv.
- Varje grupp ska identifiera viktiga citat som stöder deras diskussion.
- Grupperna får svara på frågor som: "Vad vill författaren förmedla?" och "Hur påverkar karaktärerna handlingen?"

### Återkoppling och sammanfattning (10 min)

- Samla klassen och låt grupperna presentera sina insikter.
- Sammanfatta huvudtemana som kommit fram under diskussionerna.
- Koppla tillbaka till betygskriterierna och hur dessa insikter kan hjälpa till att uppnå dem.

## Ämnesbegrepp

| Begrepp             | Förklaring                                                 | Etymologi                                      |
|---------------------|------------------------------------------------------------|------------------------------------------------|
| Tema                | Huvudidén eller huvudämnet i en roman.                     | Från grekiskans "thema" vilket betyder "ämne". |
| Motiv               | Återkommande element i en berättelse som bär betydelse.    | Från franska "motif" som betyder "mönster".    |
| Karaktärsutveckling | Process där en karaktär förändras under berättelsens gång. | Från latin "character" som betyder "tecken".   |
| Plott               | Handlingen eller sekvensen av händelser i en berättelse.   | Från engelska "plot", vilket betyder "plan".   |

## Diskussionsfrågor

- A. Hur skulle berättelsen förändras om en annan karaktär hade varit berättarjaget? Vilka insikter kan det ge om berättelsens tema?
- B. Tror ni att författarens avsikt med att inkludera specifika motiv påverkar hur läsaren upplever berättelsen? Hur och på vilket sätt?
- C. Vilken betydelse har kontexten, som kultur och tid, för hur vi tolkar teman i romaner? Finns det några exempel där ni kan se en tydlig koppling mellan tiden en roman skrevs och dess teman?

## Aktivitet

En lämplig lektionsaktivitet för eleverna är att de ska skapa en visuell presentation av de teman och motiv som de har diskuterat under lektionen. Grupperna delas in och får i uppdrag att välja ett tema från den roman som de arbetar med och skapa en affisch eller digital presentation. De ska illustrera temat med bilder, citat och en kort beskrivning av hur temat tar form i texten. När de har färdigställt sina presentationer, delar de med resten av klassen. Denna aktivitet stimulerar kreativitet och fördjupning i litteraturanalys.

## Exit-ticket

- Vilket tema fann du mest intressant och varför?
- Identifiera en karaktär och beskriv hur den utvecklas under berättelsens gång.
- Vilka motiv anser du var mest framträdande och vad de står för?
- Hur bidrog textens stil till din förståelse av temat?
- Diskutera författarens val av berättarjag och dess påverkan på läsaren.

## Hemuppgift

Eleverna ska läsa valfri roman och skriva en analys av bokens tema och hur det uttrycks genom

karaktärerna och plottet. Analysen ska vara mellan 500 och 1000 ord och inkludera citat från boken som stöder deras argument. Den ska redovisas skriftligt och lämnas in vid nästa lektion.

## Citat

"Böcker är speglar: man ser endast i dem det man redan har i sitt hjärta." – Carlos Ruiz Zafón, 2001. Detta citat betonar hur litteratur kan spegla läsarens eget liv och känslor. I lektionen syftar vi till att eleverna inte bara ska analysera romaner utan också reflektera över sina egna upplevelser i relation till lästa texter.

## Nästa lektion

**Förslag på tema för nästa lektion:** "Historiska romaner och deras påverkan". Den föreslagna lektionen syftar till att utforska hur historiska kontexter påverkar berättelser och hur författare använder historia för att kommentera nutiden.